

DIRECTE STEUN –ALGEMEEN

Campagne 2022

Directe steun is budgettair de belangrijkste maatregel binnen het GLB. Deze fiche geeft de reden en de hoofdlijnen van de directe steun weer.

1 DIRECTE STEUN

Europa draagt via het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) actief bij aan de doelstelling van een leefbare en duurzaam opererende voedselproductie in alle streken van de Europese Unie. Directe steun is budgettair de belangrijkste maatregel binnen dit beleid en heeft als doel het inkomen van landbouwers rechtstreeks te ondersteunen.

Dit is nodig omdat de markt in bepaalde sectoren niet altijd zorgt voor voldoende inkomsten, als vergoeding voor de hogere EU-normen inzake voedselveiligheid, milieu en dierenwelzijn, of als compensatie voor publieke diensten die niet vergoed worden door de markt (vb. bijdrage aan een leefbaar platteland).

Directe steun kent **2 vormen**. **Gekoppelde steun** is inkomenssteun die qua bedrag varieert in functie van productie, en is voorbehouden voor sommige sectoren. De premie voor het behoud van de gespecialiseerde zoogkoeienhouderij is een Vlaams voorbeeld van dergelijke steun, gericht op de rundsvleessector. Belangrijker is echter de ontkoppelde steun. Deze was vroeger bekend onder de naam 'Bedrijfstoelage', en werd sinds 2015 hervormd tot de '**Basisbetaling**'. Deze 'basisbetaling' wordt jaarlijks uitbetaald aan landbouwers die betalingsrechten bezitten, als ze in dat jaar landbouwgronden in gebruik hebben, en voldoen aan alle steunvoorwaarden.

Directe steun is budgettair de belangrijkste maatregel binnen het GLB. Binnen directe steun geldt het volgende:

1. Directe steun is voorbehouden voor **GLB-actieve landbouwers**. U vindt meer informatie op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)'.
2. **Gekoppelde steun** blijft mogelijk. Vlaanderen heeft **steunregimes** voor de rundsvleessector (premie voor het produceren van vleeskalveren en premie voor het behoud van de gespecialiseerde zoogkoeienhouderij).
3. Er zijn nieuwe **betalingsrechten** toegekend in 2015. Met uitzondering voor starters en jonge starters worden er nu geen nieuwe betalingsrechten meer toegekend. Bestaande rechten kunnen wel tussen landbouwers onderling verhandeld worden.
4. Landbouwers met betalingsrechten zullen, na activatie van deze rechten, jaarlijks **meerdere deelbedragen** ontvangen (namelijk de basisbetaling, de vergroeningspremie, de betaling voor jonge landbouwers). De grootte van de basisbetaling wordt begrensd op 150.000 euro per begunstigde.

Figuur 1: De architectuur van directe steun, sinds 2015

5. Landbouwers die de basisbetaling ontvangen moeten, mits uitzonderingen, **3 vergroeningspraktijken** toepassen: gewasdiversificatie, behoud van blijvend grasland, en aanleg van ecologisch aandachtsgebied.
6. De **eenheidswaarde van de verschillende betalingsrechten** kan verschillen. In de periode tussen 2015 en 2019 zijn deze verschillen afgenomen. Zowel in 2020, 2021 als 2022 zijn er wel wijzigingen in de eenheidswaarde omwille van wijzigingen in de beschikbare enveloppe.

2 MEER INFORMATIE

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (landbouwbeleid EU, gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)) vindt u onder '[informatiefiches per onderwerp - 2022](#)' per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

BETALINGSRECHTEN ALGEMEEN

Campagne 2022

////////////////////////////////////
In het kader van het huidige Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) werden nieuwe betalingsrechten toegekend in 2015. Elk betalingsrecht heeft een eenheidswaarde (€/ha). Alleen in uitzonderlijke gevallen (bv. starters en jonge starters) worden nog nieuwe betalingsrechten toegekend. Bestaande betalingsrechten kunnen wel overgedragen worden tussen landbouwers onderling. Vanaf 2023 gaat een nieuw GLB in voege. Er zal geen nieuwe toewijzing van betalingsrechten gebeuren (geen toepassing van een referentieperiode).

1 RAADPLEGEN VAN DE WAARDE VAN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

De waarde van uw Vlaamse betalingsrechten kunt u raadplegen op het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij op www.landbouwwlaanderen.be via de tegel 'Betalingsrechten' en vervolgens de tegel 'Overzicht betalingsrechten'. De huidige betalingsrechten blijven ook in 2022 nog verder bestaan.

Op het e-loket vindt u een samenvatting en detailoverzicht van de Vlaamse betalingsrechten die u in eigendom en/of gebruik heeft inclusief de evolutie van de waarde van deze rechten. Dit overzicht kan ook geëxporteerd worden naar xls. Individuele rechten kunnen een verschillende waarde en evolutie hebben omwille van historische gegevens waarop ze gebaseerd zijn. Door een wijziging aan de beschikbare enveloppe is de eenheidswaarde van alle Vlaamse betalingsrechten voor 2020 en 2021 verhoogd. Deze verhoging is alleen op die betrokken jaren van toepassing en loopt niet door naar de volgende jaren. **Voor 2022 zal er een daling zijn van de eenheidswaarde.** Het exacte percentage is nog niet duidelijk en is dan ook nog niet verrekend in de eenheidswaarde van de rechten. De daling zal ongeveer 2% bedragen ten opzichte van de eenheidswaarde van 2019.

Waalse betalingsrechten worden beheerd door het Waalse betaalorgaan. Meer informatie hierover kunt u vinden in de infofiche voor interregionale landbouwers op de webpagina '[Interregionale landbouwer](#)'.

2 OVERDRAGEN OF OVERNEMEN VAN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

Betalingsrechten kunnen tussen de landbouwers onderling worden overgedragen. U kunt een aanvraag tot overdracht van Vlaamse betalingsrechten indienen via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij op www.landbouwwlaanderen.be.

////////////////////////////////////
//

- ▶ Betalingsrechten kunnen **definitief of tijdelijk** overgedragen worden aan een andere landbouwer of kunnen vrijwillig worden afgestaan aan de reserve. In het geval van een tijdelijke overdracht kiezen de overlater en de overnemer in overleg zelf de einddatum van de overdracht. Na het beëindigen van deze verhuurperiode komen de rechten automatisch terug bij de verhuurder.
- ▶ Ook **fracties** van betalingsrechten kunnen overgedragen worden, zowel tijdelijk als definitief.
- ▶ De **overnemer** moet **GLB-actief** zijn.
- ▶ De overdracht kan enkel gebeuren door de eigenaar van de betalingsrechten. Overdracht van gehuurde rechten is niet mogelijk. Het is ook steeds **de overlater** (dus eigenaar) die de overdracht indient via het e-loket.
- ▶ Bij de overdracht van betalingsrechten wordt er **geen afhouding** voor de reserve toegepast.
- ▶ Betalingsrechten kunnen het **hele jaar** door worden **overgedragen**. De indieningsdatum van de overdracht geldt hierbij als overnamedatum. De overdragen rechten zijn pas zichtbaar bij de overnemer na goedkeuring van de overdracht door het Departement. Het is mogelijk om de verzamelaanvraag in te dienen zonder dat de betalingsrechten al zichtbaar zijn bij de overnemer. Zowel de overlater als de overnemer worden op de hoogte gebracht van de beslissing van de aanvraag.
- ▶ In het geval er meerdere handtekeningen noodzakelijk zijn bij de overdracht, kan de aanvraag pas verwerkt worden als alle nodige handtekening aanwezig zijn. Dat kan via het formulier 'Meervoudige handtekening'.
- ▶ Betalingsrechten kunnen slechts **één keer per campagne** voor **activering** (= betaling) worden aangegeven. Vanaf 2022 kan dat alleen door de landbouwer die de hoofdteelt verbouwt en dus ook het perceel in gebruik heeft op 31 mei 2022. De rechten zelf moeten in gebruik zijn op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag dus 30 april 2022. Als de overnemer de betalingsrechten wil activeren in 2022 moet de overdracht dan ook uiterlijk op 30 april zijn ingediend.

3 ACTIVEREN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

U activeert uw betalingsrechten door subsidiabele percelen aan te geven in de verzamelaanvraag van de betrokken campagne. Deze betalingsrechten moeten door u in bezit zijn op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag, dus 30 april 2022. De percelen die u hiervoor kan gebruiken zijn de percelen waarop u de hoofdteelt verbouwt en dus aangeeft in de verzamelaanvraag op 31 mei 2022.

Betalingsrechten kunnen slechts **één keer per campagne** voor **activering** (= betaling) worden aangegeven. Een oppervlakte van 0,01 ha is voldoende om één betalingsrecht te activeren. Om het recht helemaal uitbetaald te krijgen, moet de subsidiabele oppervlakte minstens overeenkomen met het oppervlakte-equivalent van de rechten. Welke percelen in aanmerking komen als subsidiabel perceel, staat beschreven in de fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal'.

4 GEVOLGEN NIET-ACTIVEREN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

Betalingsrechten die u gedurende **twee opeenvolgende jaren** niet activeert, **vervallen definitief** aan de Vlaamse reserve. Het aantal rechten dat komt te vervallen wordt op bedrijfsniveau bepaald en is dus niet gebonden aan een individueel recht. Hierbij vervallen eerst de rechten met de laagste eenheidswaarde. Als deze rechten intussen zijn overgedragen aan een andere landbouwer, wordt de overdracht van deze specifieke rechten alsnog ingetrokken.

U kunt in uw verzamelaanvraag niet kiezen in welke volgorde uw rechten geactiveerd worden. Bij het activeren van uw betalingsrechten geldt altijd een sortering die zorgt voor een maximale uitbetaling. Dat wil zeggen dat de betalingsrechten met de hoogste waarde eerst geactiveerd worden. Als de betalingsrechten eenzelfde eenheidswaarde hebben, zal een recht bestaande uit een fractie prioritair geactiveerd worden.

Als u een aanvraag doet voor in **totaal minder dan 400 euro** directe steun (d.w.z. betalingsrechten, inclusief vergroeningspremie, betaling voor jonge landbouwers en gekoppelde steun), wordt uw **steun niet uitbetaald** en worden de **betalingsrechten ook niet geactiveerd**. Als dit twee opeenvolgende jaren het geval is, vervallen uw betalingsrechten aan de Vlaamse reserve.

5 VLAAMSE BETALINGSRECHTEN VANAF 2023

Vanaf 2023 gaat er een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in voege.

Onder voorbehoud van het openbaar onderzoek van ontwerp Plan-MER, de goedkeuring van het Strategische plan door de Vlaamse Regering en de Europese Commissie blijven de betalingsrechten ook in het nieuwe GLB bestaan. Een nieuwe toewijzing van betalingsrechten is volgens de Europese regelgeving niet mogelijk. Er is dan ook geen historische referentieperiode mogelijk. In praktijk betekent dit dat de landbouwer die in 2022 over Vlaamse betalingsrechten beschikt, dezelfde rechten zal hebben in 2023 (rekening houdend met overdrachten die nog worden ingediend). De voorwaarden rond het beheer van de betalingsrechten (voorwaarden bij overdracht, toekenning uit de reserve...) kunnen wel wijzigen vanaf 2023. Ook de eenheidswaarde van elk betalingsrecht zal aangepast worden, dit ongeacht de gebruiker ervan. Enerzijds is er een aanpassing aan de nieuwe budgetten en anderzijds volgt er in de periode van 2023 tot en met 2026 ook een nieuwe convergentie. Deze convergentie zorgt ervoor dat de eenheidswaarde van alle rechten dichterbij de gemiddelde waarde komen te liggen. Concreet betekent dit dat de waarde van rechten met een hoge waarde zal dalen en de waarde van rechten met een lage waarde zal stijgen.

////////////////////////////////////
//

6 MEER INFORMATIE

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (landbouwbeleid EU, gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) 2020) vindt u onder [informatiefiches per onderwerp - 2022](#) per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina [Tabellen](#).

BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE

Campagne 2022

////////////////////////////////////
(Jonge) landbouwers die pas gestart zijn kunnen Vlaamse betalingsrechten verkrijgen uit de Vlaamse reserve. Dit kan een waarde verhoging zijn van hun bestaande laagwaardige betalingsrechten of de toekenning van nieuwe betalingsrechten voor subsidiabele oppervlakte waarvoor nog geen betalingsrechten zijn toegekend. Hierbij is de waarde van de nieuwe betalingsrechten gelijk aan de gemiddelde Vlaamse eenheidswaarde en worden de bestaande betalingsrechten opgehoogd tot datzelfde gemiddelde.

1 TOEKENNING BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE

Alle starters en jonge starters kunnen (bijkomende) Vlaamse betalingsrechten aanvragen uit de Vlaamse reserve als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Elk landbouwbedrijf kan slechts **eenmaal** betalingsrechten uit de Vlaamse reserve krijgen.

2 VOORWAARDEN TOEKENNING BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE 2022 ALS JONGE STARTER

Om als jonge starter in 2022 in aanmerking te komen voor betalingsrechten uit de Vlaamse reserve moet aan enkele specifieke voorwaarden voldaan zijn. Bepaalde voorwaarden zijn van toepassing op de landbouwer (het landbouwbedrijf) en andere zijn van toepassing op de jonge zaakvoerder.

Als landbouwer wordt beschouwd de rechtspersoon, groepering van natuurlijke personen of natuurlijk persoon aan wie het klantnummer bij het Departement Landbouw en Visserij is gekoppeld. De jonge zaakvoerder is een natuurlijke persoon die alleen of samen met andere natuurlijke personen de officiële verantwoordelijke is van deze landbouwer. Als het klantnummer uitsluitend gekoppeld is aan één natuurlijke persoon, is de jonge zaakvoerder dezelfde als de landbouwer.

Voorwaarden waaraan **de landbouwer** moet voldoen:

- ▶ De landbouwer is een **GLB-actieve** landbouwer.
- ▶ De landbouwer beschikt over een **jonge zaakvoerder**.
- ▶ De landbouwer heeft sinds 2015 geen Vlaamse betalingsrechten uit de reserve ontvangen.
- ▶ De landbouwer beschikt op 31 mei 2022 over naakte hectaren (= subsidiabele oppervlakte waarvoor hij nog geen betalingsrechten heeft op 30 april) of over Vlaamse betalingsrechten met een eenheidswaarde lager dan de gemiddelde eenheidswaarde.

////////////////////////////////////
//

- ▶ De landbouwer heeft Vlaamse percelen in gebruik op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag en geeft deze percelen tijdig aan in zijn verzamelaanvraag.

Voorwaarden waaraan **de jonge zaakvoerder** moet voldoen:

- ▶ De jonge zaakvoerder is **jonger dan 41 jaar in het jaar dat hij de reserve-aanvraag indient**. Met andere woorden, als de jonge zaakvoerder in de loop van dat jaar 41 jaar wordt, komt hij niet meer in aanmerking.
- ▶ De landbouwer waarvoor betalingsrechten uit de reserve worden aangevraagd, is de eerste vestiging van de jonge zaakvoerder.
Ook al voldoet de jonge zaakvoerder aan alle overige voorwaarden; op een tweede, derde... vestiging kunnen geen betalingsrechten uit de reserve toegekend worden.
Onder eerste vestiging van een landbouwbedrijf wordt één van de volgende gevallen bedoeld:
  - > U baat als natuurlijk persoon voor de eerste keer een landbouwbedrijf uit in eigen naam;
  - > U bent als natuurlijk persoon voor de eerste keer bestuurder, behorende vennoot of zaakvoerder van een rechtspersoon;
  - > U bent als natuurlijk persoon voor de eerste keer lid van een groepering.
- ▶ De jonge zaakvoerder heeft zich in de laatste vijf jaar voor het eerst gevestigd, dus **vanaf 1 januari 2017**. Als de landbouwer (bv. in het geval van een rechtspersoon) al eerder bestond maar de jonge zaakvoerder later is toegetreden, wordt het jaar genomen waarin de jonge zaakvoerder verantwoordelijk is geworden binnen de landbouwer.
- ▶ De jonge zaakvoerder is vakbekwaam en kan dit aantonen met één van volgende bewijsstukken:
  - > Een **diploma of getuigschrift** van een basisopleiding inzake landbouw, tuinbouw of aanverwant op het niveau hoger secundair, hoger niet-universitair of universitair onderwijs;
  - > Een **installatieattest** van een startersopleiding land- en tuinbouw (**B-cursus**) behaald voor 1 september van het jaar van de aanvraag;
  - > Een diploma of getuigschrift van een basisopleiding die als gelijkwaardig wordt erkend met een startersopleiding land- en tuinbouw. Over deze gelijkwaardigheid wordt beslist op basis van een gemotiveerde en gedocumenteerde aanvraag.
- ▶ De jonge zaakvoerder heeft **daadwerkelijk, langdurig zeggenschap** binnen alle ondernemingen/exploitanten van de rechtspersoon of de groepering van natuurlijke personen.
  - > Daadwerkelijke, langdurige zeggenschap heeft betrekking op de financiële inbreng van de jonge zaakvoerder, het dagdagelijks bestuur en het delen in financiële risico's. Dit kan alleen of samen met andere bedrijfshoofden.
  - > Daadwerkelijk, langdurig zeggenschap moet aangetoond kunnen worden met statuten en het aandelenregister in het geval van een rechtspersoon of (bij voorkeur) met een samenuitbatingscontract in het geval van een groepering. Het contract of de statuten mogen geen bepalingen bevatten die de bevoegdheden van de jonge zaakvoerder beperken.

4 TOEKENNING BETALINGSRECHTEN EN HUN WAARDE

OPTIE 1. U beschikt **niet** over betalingsrechten

- ▶ Aantal bijkomende betalingsrechten = geconstateerde subsidiabele oppervlakte die u aangeeft in de verzamelaanvraag van 2022.

OPTIE 2. U beschikt **wel** over betalingsrechten

- ▶ Aantal bijkomende betalingsrechten = geconstateerde subsidiabele oppervlakte die u aangeeft in de verzamelaanvraag van 2022 en waarvoor u nog niet over een betalingsrecht beschikt in eigendom of in gebruik.

en/of

- ▶ Verhoging van de waarde van de bestaande betalingsrechten tot aan de gemiddelde waarde van een Vlaams betalingsrecht in 2022.

Voorbeeld 1. U geeft 25 ha aan in uw verzamelaanvraag van 2022 en beschikt niet over betalingsrechten. => U krijgt nieuwe betalingsrechten uit de Vlaamse reserve met de gemiddelde eenheidswaarde van 2022 voor een totale oppervlakte van 25 ha.

Voorbeeld 2. U geeft 25 ha aan in uw verzamelaanvraag van 2022 en heeft al 20 betalingsrechten. => U krijgt 5 extra nieuwe betalingsrechten met de gemiddelde eenheidswaarde van 2022 uit de Vlaamse reserve voor een totale oppervlakte van 5 ha + de eenheidswaarde van de bestaande rechten wordt verhoogd tot de gemiddelde waarde.

5 AANVRAGEN BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE 2022

Als u aan de hoger beschreven voorwaarden voldoet, kunt u een aanvraag tot de toekenning van betalingsrechten uit de reserve indienen. Deze aanvraag gebeurt via de verzamelaanvraag op het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij op www.landbouwwlaanderen.be.

Bij de aanvraag voegt u een **bewijsstuk van vakbekwaamheid** toe voor elk bedrijfshoofd dat aan de voorwaarden moet voldoen, voor zover het Departement Landbouw en Visserij hier nog niet over beschikt.

Afhankelijk van de **bedrijfsvorm** voegt een jonge zaakvoerder bewijsstukken van **zeggenschap** toe, voor zover het Departement Landbouw en Visserij hier nog niet over beschikt.

De indieningsdatum van de verzamelaanvraag telt ook als indieningsdatum van de aanvraag tot de reserve. Als de initiële verzamelaanvraag na 30 april maar tot en met 25 mei is ingediend geldt een vermindering met 3% per werkdag op de betaling van bedragen afkomstig van de nieuwe toegewezen betalingsrechten of verhoging van de waarde van de bestaande betalingsrechten. Bij een initiële verzamelaanvraag die is ingediend na 25 mei is er geen aanvraag tot toekenning van betalingsrechten uit de reserve meer mogelijk.

6 MEER INFORMATIE

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (landbouwbeleid EU, gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) 2020) vindt u onder [Informatiefiches per onderwerp - 2022](#) per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina [Tabellen](#).

